

Beste Onderzoeker, Liefste Expert,

Alvast bedankt voor jouw interesse in wtnschp.be! Wtnschp.be is een online wetenschapsplatform waarmee we wetenschap en technologie in de verf zetten en op een toegankelijke manier aanreiken naar een breed non-expertenpubliek. Dat is belangrijk, want misschien planten we op die manier wel een zaadje in het hoofd van een lezer dat het potentieel heeft om te ontkiemen en uit te groeien tot het wetenschappelijk gebladerte van de toekomst.

Al is elke bijdrage of suggestie welkom, doorgaans verschijnen er vooral blogberichten en artikels die het onderzoek en de maatschappelijke relevantie kaderen; interviews, en fotoreportages van onze onderzoekers aan het werk. Momenteel zijn er meer dan 80 experts en onderzoekers die bijdragen aan de website, waaronder toponderzoekers aan de Erasmushogeschool Brussel en de Vrije Universiteit Brussel.

Om je alvast op weg te helpen geven we graag wat blogtips mee die gebaseerd zijn op de meest voorkomende feedback op populair wetenschappelijke artikelen uit het verleden. Dit is een werkdocument dat wordt aangevuld naarmate de tijd verstrijkt. Jouw input en feedback is dus zeker altijd welkom.

Kies je boodschap. Als je vreest dat jouw onderwerp of onderzoek te specifiek is, kan je de invalshoek verbreden. Hou in dit geval de maatschappelijke relevantie in gedachte: welke toepassingen kunnen er zijn, is er een historische achtergrond of omwenteling die tot dit onderzoek leidde, hoe ziet de toekomst van dit soort onderzoek er uit, is er ander relevant onderzoek met een complementaire benadering...? Als jouw onderwerp of onderzoek fundamenteel of te breed is, of de toepassingen heel talrijk zijn, kies je best één bepaald onderdeel, of kan je over verschillende delen praten in verschillende afgelijnde artikels. Dat kan bijvoorbeeld een serie zijn met één algemeen duidend artikel, dat kan worden ingekort ter introductie voor de anderen.

Bedenk op voorhand een structuur die het artikel in grote lijnen uittekent, dat helpt vaak om de argumenten logisch op te bouwen, wat de aandacht van de lezer bevordert. Logische argumenten voorkomen te grote sprongen, waar de lezer op afknappt. Experimenteer met verschillende structuren. Artikels hoeven niet per se van nul op te bouwen naar een kernboodschap die op het einde komt. Je kan bijvoorbeeld ook in de eerste paragraaf schrijven wat die kernboodschap is om vervolgens over te gaan naar andere aanvullende belangrijke info, en vervolgens naar details. Die structuur van een 'inverted pyramid' werkt vooral voor artikels met nieuwswaarde (recente onderzoeksresultaten, een recente ontdekking...).

Pas de boodschap aan naargelang het publiek. We schrijven in functie van de lezer, die komt centraal te staan want we vagen of ze jouw boodschap aannemen, iets wat soms zelfs betekent dat ze eigen opvattingen (tijdelijk) zullen moeten verlaten. Als je moeite hebt met het laagdrempelig houden van jouw boodschap, hou een kennis zonder wetenschappelijke achtergrond in gedachte, en schrijf zodat hij/zij het zou begrijpen. Concreet:

- **Maak het persoonlijk.** Jouw blogpost komt uit jouw pen. Jij geeft de data, het onderzoek of het onderwerp betekenis vanuit jouw expertise. Aarzel dus niet om een persoonlijke schrijfstijl, persoonlijke anekdotes of voorbeelden uit jouw leven te gebruiken.
- Schrijf **afkortingen voluit** en **verduidelijk eigennamen**, zeker wanneer je ze de eerste keer gebruikt. Wie Coca-Cola kent, zal niet struikelen als je 'frisdrankproducent Coca-Cola' schrijft. Wie Coca-Cola niet kent, baat bij die verduidelijking.
- Probeer **jargon of vaktaal te vermijden**. Als je toch jargon gebruikt, definieer duidelijk wat je bedoelt. Het vermijden van jargon is vaak moeilijker dan we denken. Al kan een 'model' een proefdier zijn in de

ogen van een gedragsbioloog of een klimaatvoorspelling doen in de ogen van een geoloog; voor de lezer doet het denken aan onderbroeken op een catwalk.

Gebruik metaforen. Een goede metafoor werkt een beetje als een caravan (niet toevallig ook een metafoor): ze haken de lezer aan jouw auto en je kan ze overal mee naartoe slepen zonder dat het opvalt. Metaforen werken op verschillende manieren:

- Ze kunnen de aandacht van de lezer trekken in het begin van een artikel.
- Ze kunnen abstracte dingen voorstellen met tastbare vertrouwde dingen op een manier die de lezer kan visualiseren in gedachten.
- Ze kunnen grote getallen betekenis en perspectief geven. Ter illustratie: een standaard 3x3 Rubix' cube heeft 43×10^{18} permutaties. Dat getal zegt op zich niet veel, zelfs voluit geschreven (43 000 000 000 000 000 000). Om dat getal visueel te maken, kan het helpen als je schrijft dat je de aarde 275 keer zou kunnen bedekken als je elke mogelijke configuratie zou maken, en die zij aan zij zou leggen.

... maar overdrijf niet. De boodschap blijft het belangrijkste en die mag niet teloor gaan. Je kan de lezer verliezen als hij niet meer weet of hij nu als vijf konijnen in een tweedimensionale zeepkist van een driedimensionale helling bolt of als drie-en-halve lieveheersbeestjes met darmklachten door een kosmische soep zonder sliertjes met planeten als gehaktballen zwemt.

Breek de tekst. Grote blokken tekst schrikken af. Foto's helpen, bij voorkeur foto's van het onderzoek en als dat niet mogelijk is, andere relevante foto's. Figuren kunnen ook, al worden die snel te technisch. Idealiter spreken de afbeeldingen voor zich en is er weinig verduidelijking nodig. Quotes breken de tekst ook. Probeer verder gevatte korte ondertitels te gebruiken die de tekst niet alleen breken maar de structuur ook duidelijker maken. Een samenvattende zin die de kerngedachte van een paragraaf weerspiegelt, maakt de post aantrekkelijker en zorgt ervoor dat de boodschap langer blijft nazinderen.

En verder...

- **Gebruik geen lange zinnen.** De kans dat de lezers ellingelange zinnen een tweede kans geven, is klein. Probeer opsommingen in één zin te vermijden.
- Verduidelijk met de **wetenschappelijke taxonomische benaming** als je over een biologische soort praat, tenminste wanneer je die de eerste keer vermeldt. Vaak is er verwarring tussen soorten en geslachten en voor veel soorten zijn er geen Nederlandstalige soortnamen. Wanneer de taxonomie van een organisme herzien wordt, blijven de Nederlandstalige benamingen vaak onterecht behouden.
- Als jouw artikel over een **wetenschappelijke publicatie** gaat, **verwijs ernaar** als hyperlink en/of onderaan het artikel. Dat bevordert transparantie en versterkt de link tussen jouw toegankelijk artikel en het wetenschappelijk onderzoek
- De **titel** kan je best pas **achteraf** bedenken. Misschien gebruikte je ergens een toepasselijke zin of kreeg je gaandeweg inspiratie.

Op zoek naar aanvullende ideeën of feedback? Aarzel niet om contact op te nemen.

Veel schrijfplezier en hopelijk tot gauw!

Ilja Van Braeckel – eindredacteur wtnschp.be
Expertisecentrum Wetenschapscommunicatie Brussel
Research and Datamanagement - Gebouw M, lokaal M401
Pleinlaan 2
1050 Elsene
Ilja.van.braeckel@vub.be
+32 (0)2/629.13.68